

Mark- och miljödomstolen vid Umeå tingsrätt

YTTRANDE

Mål nr M 1573-20; ansökan om tillstånd enligt miljöbalken till gruvverksamhet m.m. vid Nunasvaara Södra, Kiruna kommun; nu fråga om komplettering av ansökan

Mark- och miljödomstolens föreläggande den 16 december 2020 (aktbil. 64) återopas. Talga AB ("Talga") yttrar sig över de inledande frågor som anges i föreläggandet enligt följande.

A. Vattenrättslig rådighet

De två nyttjanderättsavtal som Talga har återropat till stöd för vattenrättslig rådighet löper med en arrendetid om 50 år från den 18 maj 2020 respektive den 19 maj 2020. Om avtalen inte sägs upp kommer arrendetiden därefter att förlängas. Talga har således erforderlig vattenrättslig rådighet i området under minst 50 år från den 18 maj 2020. Den aktiva vattenverksamhet som den planerade verksamheten innefattar kommer att avslutas i och med att länshållningen av dagbrotten upphör. Länshållningen bedöms pågå i ca 25 år, vilket innebär att rådigheten med marginal föreligger under den period då Talga kommer att bedriva vattenverksamheten.

För det fall att mark- och miljödomstolen anser att tillståndet behöver tidsbegränsas till nyttjanderättsavtalens inledande giltighetstid, dvs. till den 18 maj 2070, har Talga ingenting emot detta.¹

B. Gränsälvöverenskommelsen och Esbokonventionen

Mark- och miljödomstolen har med hänvisning till länsstyrelsens yttrande efterfrågat Talgas syn på Esbokonventionens och lagen (2010:897) om gränsälvöverenskommelse mellan Sverige och Finlands tillämplighet i målet. Talga bedömer att dessa regelverk inte ska tillämpas i målet, av följande skäl.

¹ Ett exempel på en motsvarande tidsbegränsning finns i mark- och miljödomstolens deldom 2018-11-12 i mål nr M 771-17 (Björkdalsgruvan), se sid. 3 och 78 i deldomen.

Den planerade gruvverksamheten omfattar brytning och anrikning av grafitmalm upp till en mängd om 120 000 ton per år. Verksamheten är alltså av begränsad omfattning. Avståndet från det planerade verksamhetsområdet till finska gränsen är ca 90 km fågelvägen och mer än 140 km längs med Torne älv. Verksamheten kommer alltså att vara belägen på ett betryggande avstånd från finska gränsen.

Finsk-svenska gränsälvscommissionen angav i samrådsyttrande att commissionen utifrån samrådsmaterialet bedömde att gränsälvsöverenskommelsen skulle tillämpas på Talgas tillståndsprövning.² Commissionen angav bl.a. att den planerade verksamheten kunde påverka grundvattennivån och att påverkan av detta på älvens ekologi och fiskbestånd samt konsekvenserna för samhällets vattenförsörjning behövde bedömas.

Talga har i sitt bemötande av yttrandet i samrådsredogörelsen angett att Talga har utfört vattenbalans och hydrogeologisk utredning som beskriver hur grundvatten och ytvatten i området påverkas av den planerade verksamheten, samt att Talga inte förutser någon påverkan på Torne älvs ekologi och fiskbestånd eller möjligheter till att användas för vattenförsörjning.³

Som framgår av den miljökonsekvensbeskrivning som har lämnats in som Bilaga B till tillståndsansökan är miljökonsekvenserna av verksamheten lokala och begränsade till närområdet. Talga hänvisar särskilt till de avsnitt i miljökonsekvensbeskrivningen som behandlar påverkan på ytvatten (8.5), grundvatten (8.6), Natura 2000 (8.7) och risk (8.18), samt till dessa avsnitt hörande underbilagor.

Verksamheten bedöms inte medföra någon påverkan på vattenkvaliteten eller flödet i Torne älv, inte ens vid älvens lägsta lågflöde. Det kan alltså inte befaras uppkomma några gränsöverskridande verkningar på vattnens status eller deras nyttjande som kan medföra att gränsälvsöverenskommelsen blir tillämplig. Inte heller i övrigt bedöms verksamheten medföra annat än små till måttliga lokala miljökonsekvenser. Det kan därmed inte heller antas uppkomma någon sådan betydande skadlig gränsöverskridande påverkan som kan medföra att Esbokonventionen blir tillämplig.

² Samrådsredogörelsen, Bilaga B1 till tillståndsansökan, sid. 227.

³ Samrådsredogörelsen, Bilaga B1 till tillståndsansökan, sid. 110.

C. Komplettering av ansökan

Talga bedömer att komplettering av ansökan kan ges in till mark- och miljödomstolen senast den 12 februari 2021.

Stockholm 4 januari 2021
Talga AB, genom

Felicia Ullerstam

Sara Meyersson Afrell

Helles Stoytcheva